

advies
aan b&w

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Werk, Inkomen en Zorgverlening	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er:	Erwin Zweyffening Tel.: (0495) 57 58 41 en: W. Driessen	
Portefeuillehouder(s)	: H.A. Litjens	Numerus B&W-advies: BW-007304

ONDERWERP

Protocol huisbezoek WIZ.

ADVIES

Instemmen met "Protocol huisbezoek WIZ" (bijlage 1).

TOELICHTINGRelatie met vorig voorstel:

B&W besluit van 21 mei 2013 (BW-005867).

Raadsbesluit van 26 juni 2013 (RAD-000806).

Met deze besluiten is het Fraudebeleidsplan gewijzigd als gevolg van de Fraudewet. In het gewijzigde Fraudebeleidsplan is bepaald dat de gemeente Weert in beginsel geen gebruik maakt van de bevoegdheid om zonder gegronde reden bij bijstandsgerechtigden op huisbezoek te gaan.

Algemeen:

Bij de uitvoering van de Wet werk en bijstand (WWB) en een aantal andere sociale zekerheidswetten die de afdeling Werk Inkomen en Zorgverlening (hierna: WIZ) van de gemeente Weert uitvoert, worden huisbezoeken afgelegd. Het is van belang de juiste (wettelijke) kaders voor een huisbezoek te schetsen en een beschrijving te geven van de eisen waaraan een huisbezoek moet voldoen. Hiervoor is het *protocol huisbezoek WIZ* opgesteld. Het protocol biedt burgers rechtszekerheid bij het afleggen van huisbezoeken door medewerkers van de afdeling WIZ.

Weert, 28 mei 2014 De directeur,	S	B	W HL	W FvE	W PS	W GG
	akkoord					
	bespreken					
Behandeling uiterlijk in college van 24 juni 2014						

an te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.:

Akkoord met advies

nummer: 2

24 JUNI 2014

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 4
Pagina 1

Argumenten:*Aanbevolen, doch niet verplicht*

In april 2014 heeft de Raad van State negatief besloten op een ontwerpbesluit bestuursorganen verplicht te stellen een openbaar protocol voor de uitvoeren van de Wet huisbezoek op te stellen. De noodzaak van verplichting is niet aangetoond, dit omdat veel bestuursorganen hun cliënten al informeren over rechten en plichten. In 2016 wordt de Fraudewet geëvalueerd. In de tussenliggende periode gaat het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het opstellen van een protocol en het voorbeeldprotocol WWB verder onder de aandacht brengen bij o.a. gemeenten.

Aandacht voor vroegtijdig opsporen en afhandelen van misbruik.

De gemeente heeft zich ten doel gesteld om onrechtmatig gebruik van bijstand tegen te gaan. Hiervoor wordt o.a. het instrument huisbezoek ingezet. Het doel van een huisbezoek is enerzijds het verbeteren van de dienstverlening en anderzijds het onderzoeken van de daadwerkelijke situatie om fraude te voorkomen.

Uniformiteit in de uitvoering.

In het kader van handhaving maakt de afdeling WIZ gebruik van het instrument huisbezoek. Om de inbreuk op de privacy bij (potentiële) klanten niet groter te laten zijn dan strikt noodzakelijk wordt dient er gewerkt te worden volgens een protocol.

In het protocol worden regels gegeven over hoe een huisbezoek plaats moet vinden en welke procedure moet worden gevolgd door de medewerkers van de afdeling WIZ.

Preventieve werking.

Door toepassing van het instrument huisbezoek zal de belanghebbende 'worden gedwongen' om tijdig wijzigingen in relevante gegevens door te geven aan de afdeling WIZ. Dit moet een 'spontane naleving' van de regelgeving bevorderen. Op korte termijn zal een preventieve werking van het instrument uitgaan.

Beoogd effect.

Met het 'Protocol Huisbezoek WIZ gemeente Weert' wordt beoogd kaders te scheppen voor de wijze waarop huisbezoeken in het kader van de WWB en andere sociale zekerheidswetten door de handhavers en medewerkers van de afdeling Werk Inkomen en Zorgverlening worden uitgevoerd.

Inbreuk persoonlijke levenssfeer

Een huisbezoek brengt een behoorlijke inbreuk op de persoonlijke levenssfeer voor de belanghebbende met zich mee. Er zijn wel grenzen aan de toelaatbaarheid van een dergelijke inbreuk. Deze grenzen worden bepaald door wetgeving op Europees niveau (artikel 8 Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM)) en nationaal niveau (artikel 10 Grondwet).

Een huisbezoek moet noodzakelijk zijn. Daarnaast moet voldaan zijn aan het subsidiariteitsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel.

Onder subsidiariteitsbeginsel wordt verstaan: Als het doel via een minder ingrijpende weg bereikt kan worden, moet die weg worden genomen.

Onder proportionaliteitsbeginsel wordt verstaan: De inbreuk op de privacy van de belanghebbende moet in verhouding staan tot het doel; niet meer informatie vragen dan noodzakelijk voor het doel.

Kanttekeningen:

Niet van toepassing.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

De wettelijke grondslag voor het afleggen van een huisbezoek in het kader van de Wet Werk en Bijstand is gelegen in de artikelen 17 en 53a WWB. In artikel 17 zijn de inlichtingen- en medewerkingplicht van de belanghebbende vastgelegd. Uit artikel 53 WWB volgt de bevoegdheid om onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid

van de verstrekte gegevens en zo nodig naar andere gegevens die noodzakelijk zijn voor de verlening dan wel de voortzetting van bijstand.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

[Invulinstructie]

Geen financiële en/of personele gevolgen.

Begrotingspost:

Niet van toepassing

Beschikbaar bedrag:

Niet van toepassing.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Inwoners van Weert
- ❖ Raadsleden
- ❖ Interne organisatie

Nadere specificatie: Raadsleden worden geïnformeerd d.m.v. de TILS-lijst. Intern en externe communicatie vindt plaats op de gebruikelijke wijze.

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ TILS-lijst
- ❖ Gemeentelijke website

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Overig

Het cliëntenplatform minima Weert (CPM) is op 20 mei 2014 akkoord gegaan met het Protocol Huisbezoek WIZ.

Samengevat is het advies van het CPM:

Een uitkering primair te beoordelen op basis van de ontvangen info van de aanvrager en de aanvullende interne controlemaatregelen. Mocht er concrete aanleiding zijn om te twifelen aan de rechtmatigheid van een uitkering en/of fraude, dan vindt het CPM een huisbezoek gerechtvaardigd. Het CPM ziet dit als een ingrijpend middel. **Het CPM stemt in met het voorgenomen protocol en uniforme werkwijze.** Het CPM wil graag jaarlijks geïnformeerd worden omtrent de aantallen huisbezoeken en de effecten hiervan. Dit zal door de ambtelijke vertegenwoordiger van de gemeente worden gedaan. Het volledige advies van het CPM is als bijlage bij dit collegevoorstel gevoegd.

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Kees Joosten, afdelingshoofd WIZ
Erwin Zweyppfenning, beleidsadviseur WIZ

Extern:

Cliënten Platform Minima (CPM)

BIJLAGEN

Openbaar:

- Bijlage 1: Protocol huisbezoek WIZ
- Bijlage 2: Advies CPM van 20 mei 2014
- Bijlage 3: Voorlichtingstekst (website)

Niet-openbaar:
Niet van toepassing

Bijlage 1:

Protocol huisbezoek WIZ

Protocol Huisbezoek WIZ

Weert, april 2014

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
1.1. Wet Huisbezoeken vanaf 1 januari 2013	3
2. Het huisbezoek	4
2.1. Huisbezoek in het kader van dienstverlening	4
2.2. Huisbezoek bij vermoeden van fraude	4
2.3. Huisbezoek ter verificatie van de rechtmatigheid uitkering	4
3. Het juridisch kader	5
3.1. Subsidiariteitsbeginsel	5
3.2. Proportionaliteitsbeginsel	6
3.3. Informed consent	6
3.4. Aanbod van een huisbezoek ter verificatie	6
3.5. Afzien huisbezoek i.v.m. dringende redenen c.q. Belangenafweging	7
3.6. Intrekken toestemming	7
3.7. Weigeren huisbezoek	7

1. INLEIDING

Vanaf 1 januari 2013 is de "wet houdende een regeling in de sociale zekerheid van de rechtsgevolgen van het niet aantonen van de leefsituatie na het aanbod van een huisbezoek" in werking getreden. In dit protocol zal deze wet genoemd worden: 'Wet Huisbezoeken'.

In het kader van handhaving van de Wet werk en bijstand (WWB) en andere gemeentelijke sociale zekerheidsregelingen wordt onder andere het huisbezoek als middel gebruikt. De grondslag voor het afleggen van een huisbezoek is geregeld in artikel 17 en 53a van de WWB.

Om hiervan een succes te maken, is het van belang de juiste (wettelijke) kaders voor een huisbezoek te schetsen en een beschrijving te geven van de eisen waaraan een huisbezoek moet voldoen. Op basis van jurisprudentie kan gesteld worden dat een huisbezoek een noodzakelijk en adequaat controle-instrument is en dat ondanks de strengere eisen het zeker mogelijk blijft een huisbezoek af te leggen als wordt voldaan aan de wettelijke bepalingen.

De afdeling Werk Inkomen en Zorgverlening (WIZ) legt uitsluitend een huisbezoek af als er een concrete aanleiding is om te twifelen aan de rechtmatigheid van de WWB-uitkering, het weigeren van toestemming voor het huisbezoek gevolgen kan hebben voor de uitkering. Dit geldt zowel voor nieuwe aanvragen als voor lopende uitkeringen.

De in dit protocol beschreven werkwijze is van toepassing op alle huisbezoeken die in het kader van handhaving van de WWB en andere gemeentelijke sociale zekerheidsregelingen worden afgelegd door medewerkers van de afdeling Sociale Zaken.

In dit protocol worden de richtlijnen gegeven voor het correct uitvoeren van een huisbezoek. Het protocol is bedoeld voor huisbezoeken in het kader van verificatie en controle.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de diverse soorten huisbezoek. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het juridische kader voor het huisbezoek weergegeven. Er wordt onder andere ingegaan op de toestemming voor een huisbezoek, het zogenaamde 'informed consent', de aanleiding voor een huisbezoek en de consequenties als de belanghebbende toestemming tot binnentreden van de woning weigert.

1.1. Wet Huisbezoeken vanaf 1 januari 2013

Artikel 40 WWB, artikel 14 IOAW en IOAZ zijn gewijzigd door deze wet. Met deze wet wil de regering meer mogelijkheden geven om de leefsituatie vast te stellen van belanghebbenden die een uitkering aanvragen of ontvangen. Daarbij gaat het vooral om de vraag of de ontvanger van de uitkering samenwonend is of alleenstaande (ouder). Ook moeten deze belanghebbenden kunnen aantonen dat ze daadwerkelijk op het ingeschreven GBA adres wonen en dat ze de kosten van het bestaan niet kunnen delen.

Met deze wet is bereikt dat de eis van gereede twijfel aan de juistheid van de door de belanghebbende verstrekte informatie niet meer nodig is om er rechtsgevolgen aan te kunnen verbinden als de belanghebbende weigert mee te werken aan een huisbezoek. Hiervoor wordt aangesloten bij de inlichtingenplicht van de belanghebbende. Als er na verificatie van de beschikbare informatie onduidelijkheid blijft bestaan en de belanghebbende weigert een huisbezoek en kan het ook niet op een andere manier aantonen, dan is een huisbezoek gerechtvaardigd. Dit is van belang voor artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM): het ingezette middel (huisbezoek) moet noodzakelijk en proportioneel zijn voor het doel (vaststellen van de leefsituatie). Het doel moet ook niet op een andere manier kunnen worden bereikt (subsidiariteitsbeginsel). Alleen als de belanghebbende niet op een andere manier zijn leefsituatie aannemelijk maakt of kan maken, mag er een huisbezoek worden afgelegd.

2. HET HUISBEZOEK

2.1. Huisbezoek in kader van dienstverlening

Er zijn huisbezoeken in het kader van de dienstverlening. Hierbij kan gedacht worden aan huisbezoeken bij de burger die door fysieke- of gezondheidsproblemen niet de mogelijkheid heeft om de gemeente te bezoeken. In dergelijke gevallen zal het huisbezoek niet het doel hebben om een leefsituatie te verifiëren of op fraude te controleren.

De Algemene wet op het binnentreden (AWBI) is wel van toepassing, waardoor legitimatie en toestemming voorafgaand aan het betreden van de woning een vereiste is. Het huisbezoek in het kader van dienstverlening zal niet nader toegelicht worden in dit protocol.

2.2. Huisbezoek bij vermoeden van fraude

Indien er een redelijk vermoeden van fraude is ontstaan geeft art. 53a van de WWB de mogelijkheid om de door de belanghebbende verstrekte inlichtingen m.b.t. zijn woon- en leefsituatie te controleren d.m.v. een huisbezoek.

De belanghebbende heeft volgens art. 17 lid 2 van de WWB een "meewerkplicht". Het niet meewerken aan een huisbezoek bij een redelijk vermoeden van fraude leidt tot het afwijzen van een aanvraag WWB of het intrekken van het recht op bijstand.

2.3. Huisbezoek ter verificatie van de rechtmatigheid uitkering

De "Wet Huisbezoeken" richt zich specifiek op het huisbezoek ter verificatie van door de belanghebbende verstrekte inlichtingen, waarbij geen vermoeden van fraude aanwezig is. De "Wet Huisbezoeken" geeft gemeenten in dat geval meer mogelijkheden doordat er gevolgen zijn voor de uitkering als door weigering van huisbezoek de leefsituatie van belanghebbende en daarmee de rechtmatigheid van de verstrekking van een uitkering of de hoogte daarvan niet vast te stellen is.

Artikel 53a lid 2 van de WWB geeft het college de bevoegdheid om de belanghebbende te verzoeken om aan te tonen dat:

- hij/zij alleenstaande (ouder) is;
- hij/zij feitelijk verblijft op het aangegeven adres;
- hij/zij de kosten niet kan delen met een ander.

Het college kan daarbij aanbieden dit te doen d.m.v. een huisbezoek.

3. JURIDISCH KADER

Het gaat om de wetten uit het sociale domein, waarbij de woonsituatie en leefvorm (hierna gezamenlijk leefsituatie te noemen) relevant is voor het recht op uitkering/toeslag of op de hoogte van de uitkering/toeslag.

Het afleggen van een huisbezoek wordt aangemerkt als een ingrijpende inbreuk op de privacy van de belanghebbende.

In verdragen en verschillende wetten zijn daarom diverse bepalingen opgenomen ter bescherming van die privacy van de belanghebbende.

Dit betreft onder andere: het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens, de Grondwet, en de Algemene wet op het Binnentreden, de Algemene wet bestuursrecht en Jurisprudentie over het middel "huisbezoek".

Uit vaste jurisprudentie van de CRvB blijkt dat een huisbezoek ter vaststelling of er recht op uitkering bestaat een inbreuk vormt op de persoonlijke levenssfeer als bedoeld in artikel 8 EVRM en artikel 10 lid 1 van de Grondwet.

Indien de bijzondere omstandigheden van het geval dit noodzakelijk maken, kan deze inbreuk echter gerechtvaardigd zijn. Voorwaarde is onder meer wel dat er een legitiem doel (EVRM) gediend wordt met het huisbezoek en dat het voor de vaststelling van het recht op uitkering/toeslag noodzakelijk is.

Artikel 53a van de WWB bepaalt dat het college bevoegd is om onderzoek in te stellen naar de door de belanghebbende overgelegde gegevens en/of inlichtingen.

Op grond van artikel 17, lid 2, van de WWB is de belanghebbende de verplichting opgelegd desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijze nodig is voor de uitvoering van de WWB.

De beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit spelen een belangrijke rol in de bescherming van de privacy van de burger.

Volledigheidshalve wordt vermeld dat de belanghebbende zelf bepaalt of deze medewerking verleent aan het huisbezoek en dus toestemming geeft om zijn woning binnen te treden. De belanghebbende blijft het recht behouden om toegang tot zijn woning te weigeren. De weigering kan wel nadelige consequenties hebben voor de belanghebbende.

De Algemene Wet op het Binnentreden schrijft voor dat voldaan moet worden aan de legitimatieplicht en dat het binnentreden van een woning toegestaan is in aanwezigheid en met toestemming van de bewoner op basis van volledige informatie.

3.1. Subsidiariteitsbeginsel

Als het beoogde doel door inzet van een ander middel dat minder ingrijpend is, gerealiseerd kan worden dient voor dat middel gekozen te worden.

De gemeente verifieert altijd eerst de verstrekte inlichtingen aan de hand van de voor haar beschikbare authentieke bronbestanden.

Zoals gezegd heeft belanghebbende het recht huisbezoek te weigeren. Indien er geen sprake is van een vermoeden van fraude heeft de belanghebbende ook het recht om het verifiëren van de verstrekte inlichtingen door middel van een minder ingrijpend middel te laten plaatsvinden. Belanghebbende dient dan zijn leefsituatie op een andere wijze dan door huisbezoek aan te tonen.

3.2. Proportionaliteitsbeginsel

Voor al het overheidshandelen geldt dat het evenredig moet zijn in relatie tot de gestelde doelen. Het ingezette middel en vooral de wijze waarop moet in verhouding staan tot het beoogde doel (= het verkrijgen van volledige en de juiste informatie om het recht op bijstand vast te stellen).

3.3. Informed consent

Informed consent wil zeggen dat de toestemming tot binnentreden van belanghebbende berust op volledige en juiste informatie over reden en doel van het huisbezoek en de gevolgen in geval van weigering.

Onder volledige informatie wordt verstaan:

- de plicht tot mededeling aan de belanghebbende over het doel/ de reden van het huisbezoek;
  - de plicht tot mededeling van de eventuele gevolgen van het weigeren van het huisbezoek;
- Over de vraag of de belanghebbende al dan niet toestemming verleent mag geen twijfel bestaan; De bewijslast van de toestemming tot het binnentreden van de woning nadat de belanghebbende volledig is geïnformeerd, ligt bij de gemeente;
- Om deze reden is het aan te bevelen om belanghebbende een schriftelijke "informed consent" te laten ondertekenen.

3.4. Aanbod van een huisbezoek ter verificatie

Het verifiëren van de leefsituatie kan onder meer via een huisbezoek.

Door het huisbezoek is het mogelijk voor gemeenten om de leefsituatie "achter de voordeur" vast te stellen.

De "Wet Huisbezoeken" heeft betrekking op de volgende situaties:

- Wat betreft de leefvorm gaat het er om dat de gemeente de belanghebbende kan verzoeken aan te tonen dat deze alleenstaande of alleenstaande ouder is, d.m.v. het meewerken aan het huisbezoek.

- Wat betreft de woonsituatie gaat het er om dat de gemeente de belanghebbende kan verzoeken aan te tonen waar hij woont en hem aanbieden in dat kader een huisbezoek af te leggen.

- Wat betreft de algemeen noodzakelijke bestaanskosten gaat het erom dat de gemeente de belanghebbende kan verzoeken aan te tonen dat deze kosten niet voor een deel of het geheel gedeeld kunnen worden met een ander, bijvoorbeeld een "kostganger"

Wanneer de gemeente na administratieve verificatie vaststelt dat de verstrekte gegevens kloppen, maar onvoldoende duidelijkheid geven over de leefsituatie kan zij het aanbod doen om de leefsituatie aan te tonen d.m.v. een huisbezoek.

Dit aanbod gebeurt voorafgaand aan het verzoek tot daadwerkelijke binnentreding van de woning. Het aanbod om de leefsituatie aan te tonen d.m.v. een huisbezoek wordt in het algemeen gedaan bij de voordeur, maar kan ook gedaan worden in het kantoor van de gemeente.

In beide situaties moet de gemeente de belanghebbende meedelen dat deze het recht heeft om de verstrekte inlichtingen door de gemeente te laten verifiëren met behulp van een minder ingrijpend middel dan het huisbezoek.

Tevens deelt de gemeente mee wat hierboven bij informed consent al is beschreven.

De bewijsplicht dat dit zorgvuldig is gebeurd ligt bij de gemeente.

3.5. Afzien van een huisbezoek i.v.m. dringende redenen cq. belangenafweging

Het kan zich voordoen dat de belanghebbende te kennen geeft een zeer dringende reden te hebben voor de weigering van het huisbezoek of voor de weigering tijdens het huisbezoek om bepaalde zaken te laten zien.

Er kan sprake zijn van zeer dringende redenen om de onmiddellijke uitvoering van een huisbezoek te weigeren.

Hiervan zal, gezien de gebruikte beoordelingsnorm " zeer dringende redenen" slechts zeer zelden sprake van kunnen zijn. Als voorbeeld zou kunnen gelden een afspraak van belanghebbende bij de dokter/met het ziekenhuis.

Indien belanghebbende zich hierop beroept is het aan te bevelen om deze afspraak in diens bijzijn direct telefonisch te checken of de belanghebbende dit te laten tonen d.m.v. een afsprakenlijst.

3.6. Intrekken toestemming

Natuurlijk kan de bewoner zijn eenmaal gegeven toestemming op elk moment intrekken. Vanaf dat moment bevindt men zich zonder toestemming van de bewoner in de woning en zal men de woning dienen te verlaten.

Wordt dit niet gedaan dan is men wederrechtelijk in de woning en pleegt men een ambtsmisdrijf (ambtelijke huisvredebreuk) in de zin van artikel 370 Wetboek van Strafrecht.

Om schending aan besluitvorming ten grondslag te kunnen leggen moet de gemeente aannemelijk maken, dat betrokkene zijn eenmaal gegeven toestemming heeft ingetrokken.

De belanghebbende dient duidelijk te zijn gemaakt dat weigering om medewerking te verlenen aan voortzetting van het huisbezoek gevolgen heeft voor het recht op bijstand, dan wel op de hoogte van de bijstand.

3.7. Weigeren huisbezoek

Als een uitkeringsgerechtigde of de aanvrager van een uitkering niet meewerkt aan een huisbezoek heeft dit gevolgen voor de uitkering of toeslag.

Geen vermoeden van fraude:

De "Wet Huisbezoeken" regelt de rechtsgevolgen van het weigeren van een huisbezoek ter verificatie.

Wanneer iemand een huisbezoek ter verificatie van de verstrekte inlichtingen weigert en niet op andere wijze zijn levenssituatie aantoont zijn de gevolgen:

Indien de belanghebbende niet aantoont dat hij alleenstaande (ouder) is	De uitkering wordt vastgesteld op 50 % van de gehuwden norm, zonder verdere toeslag. Art. 9 lid 4 WWB wordt buiten toepassing gelaten
Indien belanghebbende niet aantoont dat hij feitelijk woont op het opgegeven adres.	De uitkering wordt opgeschort met het verzoek binnen de gestelde termijn alsnog op andere wijze aan te tonen aldaar feitelijk te verblijven. Indien betrokkene dit nalaat wordt het recht ingetrokken vanaf datum opschorting.
Indien betrokkene niet aantoont dat hij zijn kosten niet met een ander kan delen	De toepasselijke norm wordt verlaagd overeenkomstig art. 26 van de WWB. Dit geldt voor zowel de alleenstaande en de alleenstaande ouder als voor het gezin. In de gemeentelijke verordening moet op grond van artikel 30 WWB de verlaging van de norm worden bepaald.

Vermoeden van fraude:

Eerder is vermeld dat de rechtsgevolgen van het weigeren mee te werken aan een huisbezoek na een vermoeden van fraude (ter controle) het afwijzen van een bijstands aanvraag dan wel het intrekken van de bijstand tot gevolg kan hebben.

Bijlage 2:

Advies CPM

Cliënten Platform Minima Weert

Gemeente Weert
Afdeling WIZ
T.a.v. dhr. E. Zweyppenning
Postbus 950
6000 AZ Weert

Onderwerp: Advies Protocol Huisbezoek WIZ

Weert, 20 mei 2014

Geachte heer Zweyppenning,

Inleiding

Via de mail ontvingen wij op 7 mei 2014 het verzoek om vóór 23 mei 2014 ons advies uit te brengen inzake het "Protocol Huisbezoek afd. WIZ".

Doel van het protocol is te komen tot één uniform kader t.b.v. de uitvoering van de WWB en andere sociale zekerheidswetten door de handhavers en medewerkers van de afdeling WIZ. Het CPM heeft in een eerder stadium nadere informatie ontvangen van de heer W. Driessen van de afd. WIZ.

Wet/wetgever

De Wet Huisbezoeken heeft vanaf 1 januari 2013 haar intrede gedaan. De wetgever heeft middels deze wet beoogd de juiste informatie te verkrijgen/vast te stellen van de woonsituatie/leefvorm ter vaststelling van het recht en de hoogte van een uitkering/toeslag. De grondslag voor het afleggen van een huisbezoek is nader geregeld in de art. 17 en 53 van de WWB.

Werkwijze afd. WIZ

Zeer recent hebben wij nadere informatie gekregen van de afd. WIZ omtrent de nieuwe methode van werken. Er wordt meer tijd besteed aan de intake van aanvragers om zodoende een beter integraal beeld te krijgen van de situatie en de problematiek.

Standpunt CPM

Het CPM stelt zich op het standpunt dat alle aanvragen in het kader van de WWB en andere gemeentelijke sociale zekerheidsregelingen rechtmatig moeten worden vastgesteld. Dit kan bereikt worden door een goede intake en duidelijke en begrijpelijke aanvraagformulieren en overlegging van de benodigde bescheiden. Daarnaast heeft de afd. WIZ toegang tot de basisgegevens (afd. Bevolking) van aanvragers en kan zij aanvullend info opvragen bij de belastingdienst.

Advies

Het heeft onze voorkeur een aanvraag voor een uitkering primair te beoordelen op basis van de ontvangen info van de aanvrager en de aanvullende interne controlemaatregelen.

Mocht er concrete aanleiding zijn om te twifelen aan de rechtmatigheid van een uitkering en/of fraude, dan vinden wij een huisbezoek gerechtvaardigd. Wij zien dit als een ingrijpend middel, maar het kan soms helaas niet anders.

Wij kunnen dan ook instemmen met het voorgenomen protocol en uniforme werkwijze.

Wij willen graag jaarlijks geïnformeerd worden omtrent de aantallen huisbezoeken en de effecten hiervan.

Wij vertrouwen u hiermede ons advies tijdig ter kennis te hebben gebracht.

Met vriendelijke groet,
Namens het CPM,

Sigrid Heuvelmans, voorzitter

Bijlage 3:

Voorlichtingstekst

Bijstand en huisbezoek

Bijstand en huisbezoek

Iedereen die recht heeft op een bijstandsuitkering, moet die ook krijgen. Op tijd en zonder rompslomp. De afdeling Werk Inkomen en Zorgverlening (WIZ) van de gemeente Weert moet er voor zorgen dat de uitkering bij de juiste persoon terecht komt en dat de hoogte van de uitkering klopt.

Dat is een wettelijke verplichting. Om dit te kunnen doen heeft de gemeente niet alleen allerlei gegevens nodig maar moet deze ook controleren. Informatie over de woonsituatie, eventuele andere inkomsten naast de uitkering en het eigen vermogen moeten dus gecontroleerd worden. Dit kan ook tijdens een huisbezoek.

Omdat een huisbezoek met privacy te maken heeft zal de afdeling WIZ daar zorgvuldig mee omgaan. Het College van burgemeester en wethouders heeft daarom op DATUM INVULLEN het 'Protocol Huisbezoek WIZ' vastgesteld.

In dit protocol staat de werkwijze voor een huisbezoek beschreven en geldt voor alle huisbezoeken die de medewerkers van de afdeling WIZ afleggen.

Wanneer een huisbezoek?

De medewerkers van deze afdeling kunnen om verschillende redenen een huisbezoek uitvoeren. Dit kan zijn als er een uitkering voor levensonderhoud of bijstand voor bijzondere kosten wordt aangevraagd.

Een huisbezoek kan ook worden afgelegd als er enige twijfel bestaat over bijvoorbeeld de aanwezigheid op het opgegeven adres of de woonsituatie. Ook een (anonieme) tip kan aanleiding zijn om via een huisbezoek gegevens te controleren.

Wordt een huisbezoek aangekondigd?

Een huisbezoek wordt meestal niet van tevoren aangekondigd. Een onaangekondigd huisbezoek wordt afgelegd als er twijfels zijn over de verstrekte gegevens.

Hoe gaat zo'n huisbezoek in zijn werk?

Op de dag van het huisbezoek melden de medewerkers van de afdeling WIZ zich bij uw woning en tonen zij een gemeentelijk legitimatiebewijs. Zij vertellen het doel van hun bezoek en vragen daarna of zij binnen mogen komen. Alleen met toestemming betreden zij de woning. Afhankelijk van het doel mogen zij de verschillende ruimten van de woning alleen met toestemming bekijken. Denk daarbij aan woonkamer, slaapkamers, keuken, badkamer, hal, zolder, schuur en garage. De medewerkers openen zelf geen deuren, kasten of laden. Zij verzoeken betrokkene om dat voor hen te doen. Ook worden er geen papieren meegenomen zonder toestemming.

De medewerkers respecteren bij het huisbezoek uw privacy. Het gesprek wordt in de woning gehouden en alles wat de medewerkers zien en horen wordt in een rapport vastgelegd.

Mag een huisbezoek geweigerd worden?

Ja, dat mag. Dit kan echter wel gevolgen hebben. Niet meewerken wordt gezien als handelen in strijd met de inlichtingenplicht. Het is voor de gemeente dan niet mogelijk vast te stellen of er (nog) recht bestaat op een uitkering.

Wat zijn dan de gevolgen?

Als een huisbezoek is geweigerd krijgt men een hersteltermijn. Tijdens deze periode bestaat de mogelijkheid om op de beslissing terug te komen en alsnog mee te werken aan het huisbezoek. Wordt hier niet toe overgegaan dan wordt de aanvraag voor bijstand buiten behandeling gelaten of de uitkering beëindigd.

Het huisbezoek heeft plaatsgevonden en dan?

Als alle gegevens kloppen zoals is opgegeven, dan is er niets aan de hand. Er wordt dan terecht een uitkering aangevraagd of ontvangen.

Als de gegevens niet kloppen dan kan dit een reden zijn om bijstand af te wijzen of te beëindigen. Aan het einde van het huisbezoek zal de medewerker u hierover informeren en uitleggen welke stappen er zullen volgen.

Als vast komt te staan dat er onterecht een uitkering is ontvangen, dan moet die worden terugbetaald. Er kan dan een strafrechtelijk onderzoek worden ingesteld.

Boete of strafrechtelijk onderzoek

Als blijkt dat er onterecht een (te hoge) uitkering is ontvangen dan moet deze worden terugbetaald

Bijstand en huisbezoek

en wordt er ook nog een boete opgelegd. Hoeveel de boete is hangt af van de ernst van de situatie en teveel betaalde uitkering.

Als het fraudebedrag € 50.000,- of meer is, is de afdeling Werk Inkomen en Zorgverlening verplicht om aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie. Er wordt dan een proces-verbaal opgemaakt. De Officier van Justitie bepaalt aan de hand van dat proces-verbaal of er overgegaan wordt tot strafrechtelijke vervolging. De rechter kan een geldboete, een taakstraf of een gevangenisstraf opleggen.

Welke rechten zijn er?

Het is een recht om naar het gemeentelijk identiteitsbewijs te vragen en te bepalen of de medewerker WIZ wordt binnengelaten. Zonder toestemming zal er geen huisbezoek plaatsvinden. Ook als kamers of kasten geopend worden, zal dit alleen met toestemming gebeuren. Een huisbezoek kan geweigerd worden, echter dit kan wel consequenties hebben.

Als er naar aanleiding van een onderzoek (huisbezoek) een besluit wordt genomen dan wordt dit schriftelijk meegedeeld. Tegen het besluit kan bezwaar worden gemaakt. In de brief staat beschreven hoe dat moet.

Goed om te weten

De medewerkers van de afdeling WIZ leggen huisbezoeken af met een gegronde reden, zorgvuldig en met respect voor privacy. Als een ambtenaar in functie bedreigt of geïntimideerd wordt, dan volgt aangifte bij de politie. Ook kan dan de uitkering worden verlaagd.

Meer informatie

Meer informatie is op te vragen bij de afdeling WIZ team Handhaving.